

כח"ה

הקדמה ללימוד התורה שבעל פה

על פי כתביו של הרמב"ם

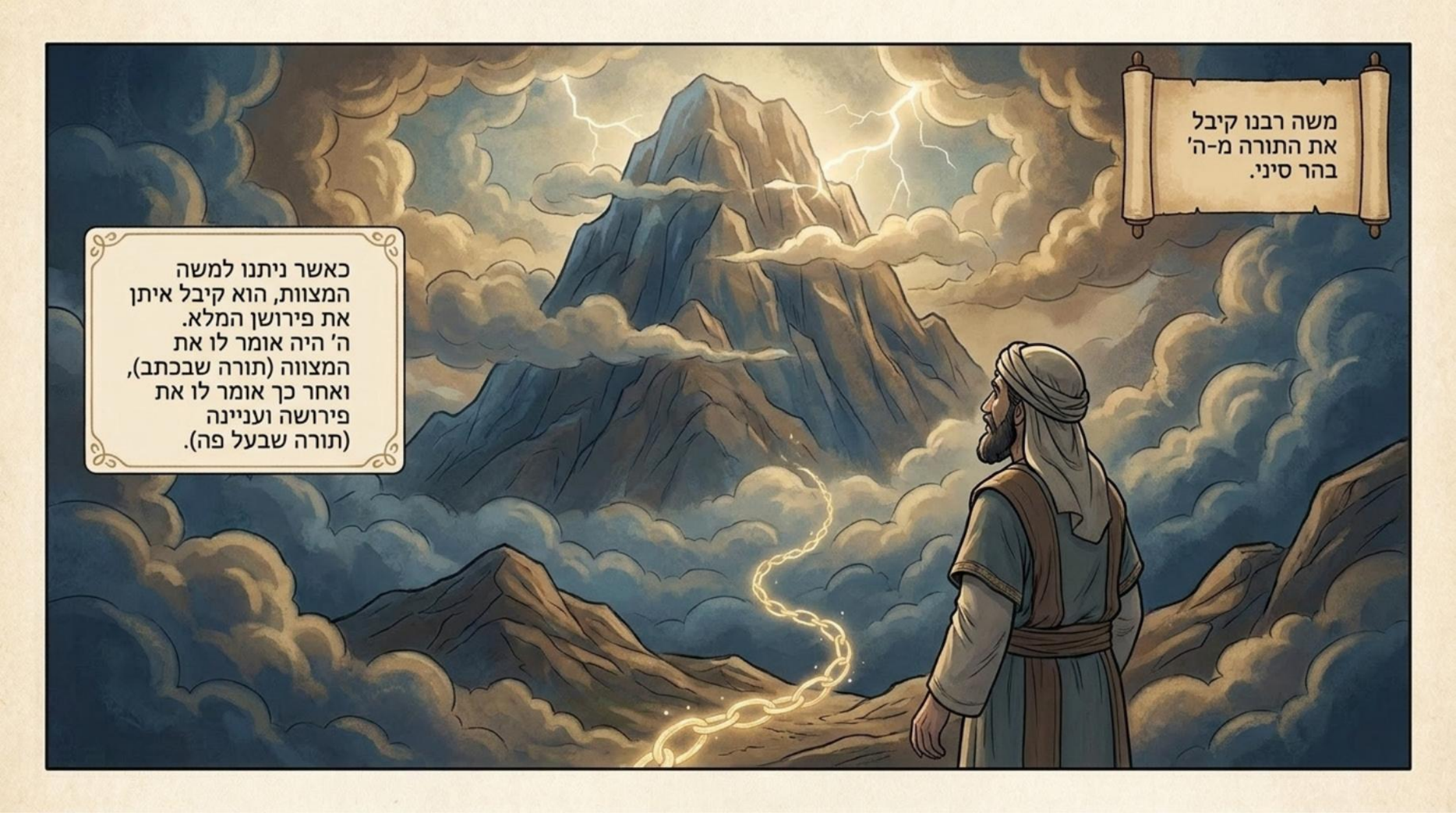

תורה שבעל פה: הפירוש
לתורה שבכתב. נמסר בעל
בעל פה מדור לדור. במקור -
היה אסור לכתוב אותה בספר!

תורה שבכתב:
חמישה חומשי תורה,
נביאים וכתובים.
נכתבה בספר.

שתיהן ניתנו יחד.
התורה שבעל פה היא
הפירוש המלא של
התורה שבכתב.

(על פי אתר: "ויקישיבה")

An illustration of Moses, a bearded man in a blue robe and white turban, standing on a rocky path and looking up at a towering, jagged mountain (Mount Sinai) shrouded in thick, golden-brown clouds. A bright lightning bolt strikes the peak of the mountain. A glowing, golden chain of links lies on the ground, leading from the foreground towards the base of the mountain. In the top right corner, a scroll is unrolled, displaying Hebrew text. On the left side, a decorative text box with a floral border contains another paragraph of Hebrew text.

משה רבנו קיבל
את התורה מ-ה'
בהר סיני.

כאשר ניתנו למשה
המצוות, הוא קיבל איתן
את פירושן המלא.
ה' היה אומר לו את
המצווה (תורה שבכתב),
ואחר כך אומר לו את
פירושה ועניינה
(תורה שבעל פה).

לפני פטירת משה רבנו, בראש חודש שבט...

א'
בשבט

הגיע זמן מותי. אם יש בכם
מי ששמע הלכה ושכחה -
יבוא ואפרשנה לו!

משה דאג להעברת התורה ולקיומה גם לאחר
פטירתו, כדי למנוע טעויות ושכחה.

אנשי כנסת הגדולה

זקנים

נביאים

יהושע

משה רבנו

בכל דור המשיכה העברת התורה. חכמי כל דור
העבירו הלאה את הפירוש שנמסר להם.

ואם נפלה מחלוקת בין החכמים איך להשתמש בכללים אלו?

הלכו אחרי
הכרעת הרוב!

מה עשו במקרים בהם התעורר ספק,
ולא הייתה קבלה ישירה ממשה רבנו?

הם השתמשו ב-י"ג (13) מידות
שהתורה נדרשת בהן - כללי
פירוש שניתנו למשה בסיני.

לאחר חורבן בית המקדש
השני, החל משבר עצום...

מלכות רומי פושטת
בעולם ומתגברת...

ישראל מתגלגלים
ומתפזרים לקצוות...

הצרות מתחדשות, ותלמידי
החכמים מתמעטים...
...

הסכנה: התורה שבעל פה, שאסור לכתוב אותה, עלולה להשתכח לחלוטין!

ימי רבי יהודה הנשיא ('רבי').
הוא משושלת הנשיאים
שהנהיגו את יהדות ארץ ישראל.

כדי שהתורה לא תשכח
במהרה, אין ברירה. חייבים
לבצע מהפך!

A man with a beard and a white turban is seated at a wooden desk in a library. He is writing in an open book with a quill. The desk is cluttered with stacks of books and scrolls. A small oil lamp sits on the desk, casting a warm glow. The background features stone arches and more bookshelves filled with books. Three glowing golden chains are visible, stretching across the scene from left to right, passing behind the man and the desk. The overall atmosphere is one of quiet study and intellectual pursuit.

רבי' החליט לכתוב את התורה
שבעל פה לציבור - למרות
האיסור!

הוא אסף את כל ההלכות, דברי החכמים
והמחלוקות מימות משה רבנו ועד ימיו,
וחיבר חיבור אחד מקיף לכל מצוות
התורה: המשנה.

תלמידי החכמים מתקופת רבי יהודה
הנשיא נקראים **'תנאים'**.

התנאים המשיכו את העברת התורה שבעל פה
מהדורות הקודמים, וכך נוצרה שרשרת העברה
עד למשה רבנו.

כאשר "רבי" אסף את דבריהם והכניסם למשנה,
הוא הזכיר את שמות התנאים שלימדו דברים אלו.

לכן, כאשר ניפגש במשנה עם שמות
תלמידי החכמים, נבין שמדובר **בתנאים**.

יש לציין שרבי הסתמך בעיקר על מסורת העברת
התורה שבעל פה מבית מדרשו של רבי מאיר (על
פי רב שרירא גאון).

כאשר רבי יהודה הנשיא חיבר את המשנה,
הוא חילק אותה לשישה חלקים מרכזיים, כל
חלק עוסק בנושא אחר. כל חלק נקרא "סדר".
אלו הם שישה סדרי משנה:

ז מ ז נ ק ט

טהרות
(טהרה וטומאה)

קדשים
(קרבנות)

נזיקין
(סכסוכים ורכוש)

נשים
(הלכות הקשורות לקשר
בין בעל לאישה)

מועד
(מועדי השנה)

זרעים
(מצוות התלויות בארץ)

משנה

פרק

מסכת

סדר

בסוף תקופת האמוראים, רב
אשי ותלמידו רבינא שישבו בבבל,
לקחו על עצמם משימה גדולה.

הם חיברו חיבור גדול שתפקידו
המרכזי הוא פירוש המשנה.
חיבור זה נקרא התלמוד הבבלי
(הגמרא). חיבור זה נכתב על רוב
מסכתות המשנה.

ארץ ישראל (התלמוד הירושלמי)

במקביל, אמוראי ארץ-ישראל עסקו גם
הם בפירוש המשנה. אמורא ארץ-ישראלי
ששמו רבי יוחנן חיבר גם הוא חיבור המפרש את
המשנה, חיבור זה נקרא התלמוד הירושלמי.

בבל (התלמוד הבבלי)

שני התלמודים חוברו במטרה מרכזית
אחת- לפרש את המשנה. בתלמודים
מובאים פירושים שונים של המשנה
אותה פירשו האמוראים, והתלמוד
דן בפירושים השונים ומנסה להגיע
למסקנה מהי השיטה הנכונה,
וכיצד יש להבין את המשנה.

עכשיו אני מבין!
השרטוט לבניית הסוכה לא
נמצא רק בפסוק אחד, אלא
במסורת ארוכה שעברה ממשה
רבנו, דרך המשנה והתלמוד -
עד אלינו!

זאת אומרת שהתורה
שבעל פה מסבירה לנו
איך לבנות סוכה ואת
כל פרטי המצווה!

בדיוק!
שרשרת שלא
נותקה מעולם.
חג שמח יוני!

